

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható
Előzetes ár fél évre 5 koruna.
Előzetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

ADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Károly-körút 7. sz.
hova az előzetes összegel valamint a
hátralékok küldendők.
Előzetes ár fél évre 5 koruna.
Kéziratok nem lesznek visszaszadva.

TARTALOM. A cigaretta. — A dohány és szivarkkülönlegességi árudának versenytárgyalása. — A trafikosok és az osztályorsjáték. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek.

A cigaretta.

Ha tekintetbe vesszük a cigaretta fogyasztásnak óriási növekedését a lefolyt 25 év alatt, még pedig évről-évre, akkor kétségtelenül annak tudatára jutunk, miszerint egész komolyan hivatva látszik arra, hogy a szivart lassan, de biztosan leszorítsa. Növekedésről a szó szűkebb értelmében nem is lehet beszélni, ha annak eredetere tekintünk vissza, mert kezdetben a cigaretta semmit sem jelentett, reá se hederítettek, nem vették és legfeljebb arra szolgált, hogy az inasgyerekeknek vasárnap délután szórakozást nyújtson.

Azt lehetne mondani a cigaretta egyszerre lett valami, egy új cikk, mely azon van, hogy a régít lerántsa, leszorítsa a hol csak teheti, a cigaretta már annyira vitte, hogy a paraszt pipáscskáját, a munkás rágódohányát, sőt még a burnotot is nélkülözhetővé teszi. Szegény és gazdag, fiatal és vén, erős és gyenge dohányos, mindannyian újabb időben a cigaretta felé fordulnak és valóban nem ritkán kómius látványt nyújt, ha vasárnapon egy faluban templom után látjuk, mint füstölgeli a nép a cigarettát szájában a pipa helyett; különben itt is a számok elég világosan szólnak és nem szükséges ezeknél jobb bizonylat arra, hogy a szivarka szükséglet meglepő módon növekszik, ugyannyira, hogy előre sem látható, mily mennyiségben fog évek lefolyása után jelentkezni.

Ezekkel szemben igen fontosnak és ajánlatosnak tartjuk, hogy idejekorán gondoskodás történjék *nagyszabású* új gyárak felállíthatása végett, nemkülönben általánosságban rámutatunk arra is, miszerint elérkezettnek látjuk azon időpontot is, melyben a cigarettát már annak kell tekinteni most is, a mi elvitázhatlanul lesz: *a jövőnek szivarja.*

Első pillanatra merészségnek látszik, ezt kimondani, annyival is inkább, mert a szivarfogyasztás igen nagy és még mindig növekszik, úgy, hogy önkénytelenül is mosolygásra késztet fenti állítás, azonban minden jel arra mutat, hogy a szivarka épen úgy fog diadalmaskodni a szivar felett, mint a hogy az utóbbi diadalmaskodott a pipa felett! A cigarettának csak egy hibát, egy rossz tulajdonságot kell levétnie és már is azzá lesz, a mi mai napon a szivar és pedig a sokaknak kiálthatatlan papirégesi szagot, de mitsem jelent ez! Napjainkban, a melyben minden nap új találmányokat, javításokat hoz, fenti nehézség azonnal megszűnhet, mindenesetre ajánlatos ezen körülmény is, melyet különben mindenütt

figyelemmel és érdeklődéssel kísérnek, különösen szemügyre venni és elhárítását biztosítani.

Ha ma még a szivarfogyasztás nagy mérvben túlhaladja a szivarkáét, ez csak annyiban áll, a mennyiben a gyárak által készített és importált szivar mennyiségét a cigaretta mennyiséggel állítjuk szembe, kérdéses azonban, hogy ez akkor is úgy volna-e, ha kiszámíthatnók, mennyi szivarka fogyasztatik még el, a mely privát uton készítették török és más fajta dohányokból, hogy ez milyen mennyiség, azt megközelítőleg sem lehet megállapítani.

Mi a hazánkban fogyasztásra kerülő szivarka-papiros értéket 600,000 ftrra becsüljük, ezen összeg nem képzelt, habár csak hozzávetőleges, azon számításon alapszik, mennyit forgatmányoznak nálunk a nagykereskedők, ügynökök és gyárosok e cikkben itt hazánkban, ha meggondoljuk, hogy fenti értékért darab számban mennyi szivarka készülhetett el, akkor a szivar mennyisége szemben a fogyasztott szivarka — óriási mennyiségéhez — összehörpül és elenyészik!

Mi tehát ismételjük, hogy első sorban nemcsak nagyszabású új gyárak felállítását kell célba venni, hanem minden oly új találmány munkagépet, mihelyt az valahol megjelenik, legbiztosabb érdeklődéssel kísérni, nemkülönben a papiros kérdése érdemes arra, hogy a magas kincstár jutalmak kitűzése által is elérhesse azt, hogy oly kifogástalan jó, szag-talan és tartós minőséghez juthasson, azonkívül a privát üzérkedésnek a szivarka gyártás és eladás terén át nem léphető akadályokat kellene életbe léptetni, mivel az eddig gyakorolt lanya és engedékeny eljárás a üzérkedésnek nagymérvű gyararapodását eredményezte.

Ha a szivarfogyasztás csökken vagy stagnál, akkor az bizonyára a már jelzett szivarka előrenyomulásának tulajdonítható, de ha a szivarka fogyasztásnak nagyobb aránya mégsem eredményezné azt az összeget, a mely a szivarfogyasztás kevesletéből kiténik, akkor ennek okozata azon milliárd számba menő, tiltott uton üzerek által gyártott és eladott szivarka mennyiség értékében keresendő; és valóban nem esünk túlzásba, ha ezen jelenséget veszedelmesnek jelezzük, veszedelmes a dohányegyedáruságra, a mely egy szép napon egy ugynevezett fogyasztók krízise előtt állhat, mely fogyasztók szivarkáikat maguk készítik. Hogy mit hoz a jövő, azt senki sem tudhatja, de bizonyos jelenségekből bizonyos következtetést vonhatunk le, a mely érthetőség tekintetében alig hagy kívánni valót.

Mi a szivarka gyártásban nagy veszedelmet látunk azért, mert az már óriási mérveket öltött, hogy miként lehetne ezen gyártást korlátozni, megfékezni és lassan-lassan, de biztosan meg is semmisíteni, azt természetesen itt el nem mondhatjuk, ámbár tudnánk és ismerünk eszközöket, a melyek radikális módon segíthetnének.

A kérdés még csak az lehet, hogy a privát utoni gyártás csakugyan és valóban oly veszedelmes nagy arányban üzezik-e, hogy az ellen rendkívüli eszközök és intézkedések szükségese fenforog-e? ezen kérdésre *határozott igennel* felelünk!

A szivarka a jövőnek a szivarja! ez nem csak valószínű, hanem bizonyos és épen úgy, mint nem tűrhetné meg a magas kincstár, hogy bárki is akár magának, akár pedig másoknak szivart gyártson, ép úgy nem szabad túrnie, hogy szivarkát gyártsanak!

A jövőnek szivarja, a cigaretta, már ma éber örködést igényel, úgy előállítás, illetőleg gyártása, mint nemkülönben elárúsítása tekintetében.

A dohány- és szivarkkülönlegességi árudának versenytárgyalása.

Huszonkét pályázat érkezett be a pénzügy-ministerium részéről kiírt pályázatra a fővárosban levő különlegességi árudának átvétele tárgyában. Ezen meglehetősen tekintélyes pályázati harc előre volt látható, sőt azon körülmény sem lep meg bennünket, hogy többek között olyan ajánlatok lehettek, amelyek olyan szerények, hogy *ez a szerénység* már az *örültséggel határos*. Hogyan is lepnének meg bennünket ilyen jelenségek, ha tekintettel vagyunk arra, hogy itt emberek olyan üzlet elnyerésére törekvesznek, amelyről halavány fogalmuk sincs, amelynek sem bevételét, sem kiadásait abszolúte nem ismerik. Csodálatos milyen tévesek a felfogások a dohány- és szivar árudák dolgában. Ha egy tetszésszerűt fogyasztási cikk áruba bocsátásáról volna szó, — bizonyosan egy se mulasztaná el a vállalkozók közül kipróbált szakemberekkel meghányi-vetni a dolgot, hogyan is fogjon hozzá a dologhoz, hogy sem feláldozott idejét, se pénzt el ne vesztse.

Bizonytal mindegyik vállalkozó pontos számadást készíthetne meglevő adatok alapján és az összes előnyök s hátrányok illetékes oldalról való pontos figyelembevételével, nehogy a hajótörés veszedelmének tegye ki magát. Itt azonban, — ahol *csupán* dohány- és szivarárudáról van szó, — itt mindenki azt hiszi magáról, hogy ő született szakember. Aki csak valaha is életében egy szivart szitt el, már jogosultnak tartja magát egy kincstári üzlet vezetésére

pályázní, — egy olyan üzletére, mely szerény nézetünk szerint sokkal több tárgyismeretet és szakértelmet kíván, mint számos más üzletágak bármelyike. És ezen szempontból azok az alacsony ajánlatok könnyen érthetőek. Mégis egy üzlet berendezésénél a lényeg az, hogy megállapíttassék, miképpen kell azt vezetni, hogy a jövedelem a kiadásoknak megfelelően. Milyen fogalmak lehet tehát ez embereknek az üzletvezetésről, akik ily neveltségesen csekély jutalék tételeket kívánnak, hogy nekik könnyen kimutatható, miszerint üzletüket olyan módon kívánják vezetni, — ami a királyi kincstárnak bizonytalannal sem óhajtsa. Nem szabad elfelejteni, hogy itt tulajdonképpen a m. királyi dohány-egyedárúságnak egy kirakati darabjáról van szó. A főváros különlegességi árudája tulajdonképpen egy kicsinyben való kiállításra annak, a mit a m. kir. dohányegyedárúság nyújt; és szükséges, hogy a Budapestre vezető idegen útból nyerjen fogalmat arról, hogy mi is az a magyar dohány-egyedárúság. Ennek megfelelően a különlegességi árudának a többi hasonló üzlethelyiségeket nemcsak külső megjelenése és belső berendezése tekintetében kell túlszárnyalni, hanem olyan kiszolgálást is kell felmutatni, amelyet világvárosokban keres és talál az ember. Ezen alacsony ajánlatok bennünket azon feltevésre készítetnek, hogy az illető pályázók ugyanazon alapelvek közt élnek, mint a közönséges dohányárudák számos kérelmezői, akik, ha nekik számadatokkal bebizonyítják is, hogy még költésüket se fogják megtalálni, — egész csomó mellékezzik árusításába kezdenek, a mi a kívánt hasznot biztosítani képes. Minden lehető és lehetetlen dolgot előkerítenek, hogy az üzletet életképesse tegyék, — sőt még a magukat elégasmaknak nevezni akaró árudákban sem riadnak vissza újságok, fürdőjegyek, piperezettek k, esernyők és hasonlók árusításától. De a m. kir. pénzügyminiszterium meg kell hogy akadályozza — és meg is fogja gátolni, hogy a különlegességi tőzsdénél is így legyen. A magy. kir. kincstárnak a dolga, — kire ez ügy tulajdonképpen tartozik, — gondoskodni róla, hogy az üzletnek mint saját jó hírneve érdekében, hogy a különlegességi üzlet ne zsbivásár legyen, hanem egy elegáns, előkelő helyiség. — a hol a felső tizezer, mely ez üzletet tulajdonképpen látogatja, — mindazt megtalálja, amit keres, és semmit se látson amit nem keres. Azon számos idegen, ki székesfővárosunkat felkeresi, birjon fogalommal arról, hogy mi Magyarországon a dohány-egyedárúság, ez a tulajdonképeni cél, a melyet követni kell és semmi esetre sem az, hogy egy falusi sógor megelégszik-e azzal is, hogy szerény ebédjét az üzleti helyiségben fogyassza el.

És ezért még kellő időben akarunk figyelmeztetni arra, hogy ezen különlegességi üzlet engedélyezésénél csak azon pályázók vétessenek figyelembe, — kik kellő garanciát nyújtanak arra nézve, hogy az üzletnek lent vázolt szelvényben való vitelére készek és képesek. Miután a különlegességi üzlet tisztán és kizárólag csak azon célból alapított, hogy a közönségnek mindent nyújtson és minden irányú izlést kielégítsen, tekintet nélkül arra, hogy az árusításra kerülő szivarnemek lényeges hasznát eredményeznek-e vagy sem, — ellentmondás volna, ha itt egy pár ezer forintnak, amely esetleg megtakaríthatnák, súlya volna. És ezért kísérjük nagy figyelemmel ezen ügy kimenetelét, remélve, hogy az illetékes tényezők, kik itt dönteni vannak hivatva, — ugyanazon alapelveket vallják, mint amelyeket mi itt teljes nyíltsággal és szerény véleményünk szerint szakszerű módon vallunk és hirdetünk!

A trafikosok és az osztályorsójáték.

A trafikosoknak, kiknek nemcsak minden percük, de minden krajczárjuk is meg város számlálva, kiknek az isteni és kincstári gondviselés a földi jókából nem igen sokat jutott, a mostani osztályorsójátékos időkben mégis megbékülnek valahogy az isteni gondviseléssel. Mert az osztályorsójáték révén, ha nem is busás, de mindenesetre egy trafikos földi viszonyaihoz mért elég tisztességes polgári haszonhoz jutnak. Alig van ezért a fő- és szék- városban tőzsde-üzlet, melynek czégén ott ne diszelegne az „Osztályorsójáték elárúsító-helye”. És valóban a szép elárúsítók gyakran valószínűs Monacóvá változtatják a kir. kincstárnak eme depó helyeit, a mikor t. i. kinalásúknak a gyengébb vevők nem tudnak ellentállani és nyakra-főre veszik a nyolczad, fél és egész sorsjegyeket. Természetesen mindenki egy képzeletbeli „Haupttreffer“-rel hagyja oda az árudát. Az árusok csak a huzások után szoktak elsavanyodni. Mert a milyen édes a reményesség, olyan keserű a csalódás.

No, de hát nemcsak a vevők csalódnak, — de sajnos, csalódnak gyakran a — trafikosok is. Némelyik például nem igen számolva és számítva, nagyobbn mennyiségű sorsjegy elárúsítását vállalta magára mint azt viszonyai, összeköttetései, ismeretsege megengedik s így bizony — a mint tapasztaltuk — nem egy közülük keservesen csalódtott. Sőt a mint mi a viszonyokat ismerjük, még jobban fog csalódnai majd a magasabb osztályok elhelyezésénél. Mer itt egyrészt a befizetések nagyobbak és szaporábbak, másrészt a vételkedv folytonosan csökken, mert az alsóbb osztályokban nem nyertek az emberek.

Amellett a kinalat a be nem váltott sorsjegyek számával folytonosan emelkedvén, az árus azon veszélynek lesz kitéve, hogy vagy főnyereményt csinál, vagy nem tudván sorsjegyeit elhelyezni, pénzt elvesztette. Azért mi csak óvatosságra és megfontolásra intjük mindazokat az árusokat, a kiknek nincs elég komoly, megbízható és szolid klientelájuk, nehogy a mit a réven nyertünk, azt a vámon veszítsük el. Azt mindenesetre szívből kívánjuk az összes tőzsdéseknek, hogy „Haupttreffer“-csinálván, mindannyianan mielőbb milliomosok legyenek.

Élénken elképzeljük, hogy fog az kinézni, mikor minden egyes trafikban egy-egy milliomos fogja elárulni szivarjait. Első sorban négylovas hintón jövünk reggel fél 7 órakor kinyitni a tőzsdét. Mi csak a kulcsot vesszük ki zsebünk-ből s azt átadjuk egy libériás inasnak, ki a lakatokat kinyitja (mi nem akarjuk lehr keztyünket ezzel bepiszkolni). Vevőinket hidegen és méltóságosan fogadjuk. „Jó reggelt” csak inasunk által kívánunk nekik. S viszont a ki nekünk nem köszön tisztességesen és nem szólít „nagyságos ur”-nak, azt egyszerűen kidobhatjuk. Az üzletet csak azért visszük tovább, mert a tőzsdeüzletet tisztességes polgári foglalkozásnak tartjuk és példát akarunk adni az embereknek arról, hogy dacára milliósainknak, — nem vetjük meg a becületes munkát. Mert nem a pénz teszi az embert, hanem a munka.

Igaz, hogy egy milliomosnak szórakozni is kell, társadalmi kötelességeknek is eleget kell tenni. Hát akkor vagy bezárjuk egy pár órára az üzletet és kikocsizunk a városligetbe, vagy inasainkat tesszük a pult alá. Megjegyezzük még, hogy rövid szivarokat általában nem árulunk, mert az derogál egy milliomosnak. Így aztán majd csak megélünk valahogy.

Vegyesek.

Az automaták ügye. Egyre élénkebb lesz az érdeklődés és kérdézősködés az automaták iránt, melyek nálunk a vasárnapi munkaszünettel kapcsolatosan fognak bevezettni. — A hozzánk beérkező kérdézősködésekből azt látjuk, hogy olvasóink nagy része tájékozatlan aziránt, hogy miről is van tulajdonképen szó. — A következőkben előadjuk az erre vonatkozó felvilágosításokat.

A szivarautomatát — ha be fog vezettni — a trafikosoknak nem kell megvenniök. A tőzsdések az automatát kölcsönképen kapják

meg, egy csekély kölcsöndij ellenében. — A szivarautomata csak ott fog felállíttatni, ahol tőzsde van és csak akkor hozatik működésbe, amikor a tőzsdés kívánja, pl. vasárnap vagy ünnepnap délután, avagy üzletzárás után. — A szivarautomatát rozsz pénzzel megkarosítani nem lehet, mert az automatának van egy érzésvizsgáló szerkezete is. Az automata csakis osztrák magyar pénzeket fogad el, ha idegen pénzeket dobna bele, akkor nem ad érte semmit.

A szivarautomata annyiféle szivart árusít, mint ahányfélét a tőzsdés az automatával árusítani kíván.

Eszerint tehát 2-3-4-6-10-féle szivart, vagy amennyit a tőzsdés kíván, annyit fog az automata áruba bocsájtani.

Megjegyezzük, hogy az automata költsége illetve kölcsöndija jóval kevesebb lesz mint amennyit valamely alkalmazottnak fizetni kellene, hogy vasárnap vagy ünnepnap délután helyettünk árusítson. — És különösen mivel az automata hétköznapokon is rendelkezésünkre áll, könnyen belátható, mily haszonnal értékesíthető üzletzárás után estve. — Az automaták által nyújtható legnagyobb előny azonban az, melyet a tőzsdéseknek nyújt azzal, hogy lehetővé teszi számukra a vasárnapi munkaszünetet.

Igen óhajtuk mi is az automatákat, hogy végre az ország sok ezernyi tőzsdése szabad vásár- és ünnepnap délután nyerhessen. — Akkor aztán nem jönne hozzánk sok szép elárúsító pánaszoslevele, hogy nekik még csak egy szabad délutánjuk sincsen.

A magyar tőzsdések tekintsenek bizalommal a jövőbe, mert az automaták sorsukon mihamar javítani fognak.

A dohány- és szivar-különleges égi-áruda elnyerése végett benyújtott versenytárgyalási ajánlatok már beérkeztek a pénzügyminiszteriumnak XIII-ik szakosztályába, ahol azok a szokásos eljárás alá kerülnek.

Kívánatos volna, hogy ezen ügy néhány nap alatt elintéztet nyerjen, miután tudvalevőleg május 1-én kezdődik egy új lakbérteli negyed és egy megfelelő új helyiség bérlése vagy a régi helyiség esetleges felmondásának kérdése — kétségkívül május 14 napján kell hogy eldöntessék. Miután ily nagyszabású üzlethelyiség felmondási ideje 6 hónap és ezen időre több ezer forintra rugó összeg járhat, annál is inkább kötelességszerű dolog mindazok irányában, akik ajánlatot tettek, hogy azok a legközelebbi napokban elintéztessenek, illetőleg értesítést nyerjenek.

Szerkesztői üzenetek.

X Y. Z. Budapest. Utóajánlatok nem engedélyezhetőek, ilyenek elfogadása természetesen leg az egész eljárást illusorissá tenné.

De ettől eltérve, minden más ajánlattevő óvással élhetne ellene, miután az ajánlati hirdetményben utóajánlatok kizárattak. Egyebekben a pénzügyi ministerium dönt a jelzett ügyben, saját belátása szerint s nem a, legolcsóbb ajánlattevő mellett; a több vagy kevesebb itt tehát igen problematicus értékkel bír. — Második kérdését illetőleg, hogy a mi nézetünk szerint ki lesz a győztes ebben — csak némileg lovagias versenyben, azt feleljük, hogy nem birünk látnoki ihlettséggel, de ha birnánk ilyennel, akkor is, legyen meggyőződve, Önnek nem mondanánk meg — még pedig azért nem, hogy Önt időelőtt ne sértsük meg.

J. Sz. úrnak Budapest. Ön azon csodálkozik, hogy egy fekete szivarban egy szőke haj foglaltatott? Mi meg azon csodálkoznánk, ha egy fekete hajban egy szőke szivar találtatott volna!

K. W. úrnak A-ban. Mi eddig mindig azt hittük, hogy a tisztviselő a felek végett van alkalmazva és nem fordítva; ajánljuk, hogy ügyében a Nagym. m. kir. Pénzügyminiszteriumnál emeljen panaszt, illetve feljelentést.

M. T. úrnak Zs.-ben. Ilyen szőrszálhasogatás végett felettes hatóságnál nem alkalmatlankodnak. Az ügy sokkal jelentéktelenebb, semhogy mint ön mondja, vizsgálatot fog indítani, ilyet nem ön, hanem másvalaki van jogosítva megindítani.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK GROSS- UND KLEINVERSGHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Die Zigarrette. — Die Konkurrenz um die Spezialitäten-Traffik. — Vermischtes. — Briefkasten der Redaktion. — Annonce

Die Zigarrette.

Wenn man die kolossale Zunahme des Zigarrettenkonsums in den letzten 25 Jahren beobachtet, und zwar von Jahr zu Jahr beobachtet, so gelangt man unstreitig zu der Ueberzeugung, dass sie allen Ernstes geeignet ist, die Zigarre nach und nach zu verdrängen. Ja, es lässt sich von einer Zunahme in engerem Sinne des Wortes gar nicht sprechen, wenn man auf ihr Entstehen blickt, denn im Anfange war sie überhaupt Nichts, wurde nicht beachtet, nicht gekauft und diente höchstens dazu, an Sonntag Nachmittagen den Lehrlingen die Zeit zu kürzen. Man könnte sagen, die Zigarrette ist mit einem Male etwas geworden. Ein neuer Artikel, der bestrebt ist das Alte niederzureissen, zu verdrängen, wo es nur angeht. Die Zigarrette hat es sogar schon soweit gebracht, dass sie das Pfeifchen des Bauers und des Tagelöhners, den Kautabak des Arbeiters, ja sogar den Schnupftabak entbehrlieh macht. Arm und Reich, Jung und Alt, starke und schwache Raucher, alle wenden sich neuester Zeit der Zigarrette zu und es bietet nicht selten einen komischen Anblick, wenn man an Sonntagen an den Kirchweihfesten ein Dorf aufsucht und das Bauernvolk statt mit der Pfeife im Munde, gemüthlich die Zigarrette dampfen sieht.

Im Uebrigen sprechen ja die Ziffern hier sehr deutlich und es bedarf keiner anderen Beweise, als dieser, dass der Zigarrettenbedarf in überrashender Weise steigt, derart steigt, dass es nicht abzusehen ist, in welcher Menge derselbe nach Jahren eintreten werde.

Angesichts dessen erscheint uns der Umstand, wonach bei Zeiten an die Errichtung grossangelegter Zigarrettenfabriken gedacht werden müsste, für hoch wichtig, wie wir auch im Allgemeinen darauf hingewiesen haben möchten, dass die Zeit gekommen erscheint, wo die Zigarrette als das betrachtet werden muss, was sie unstreitig sein wird: Die Zigarre der Zukunft!

Es erscheint für den ersten Augenblick allerdings etwas gewagt, einen solchen Anspruch zu thun, zumal der Zigarrettenkonsum ein solch immenser ist, ein stetig zunehmender, dass man sich eines Lächelns bei dem Gedanken, die Zigarre werde sie verdrängen, nicht erwehren kann. Allein, alle Anzeichen sprechen dafür, dass die Zigarrette das Feld behaupten wird, geradeso, wie die Zigarre im Kampfe mit der Pfeife den Sieg davongetragen hat. Die Zigarrette bedürfte nur noch eine Untugend zu überwinden, nur einen Fehler abzulegen und sie ist das, was gegenwärtig die Zigarre ist. Wir meinen den für vielen Leuten unerträglichen Papierbrandgeruch! Doch was will das heissen! In unseren Tagen, wo jeder neue Tag Erfindungen und Verbesserungen zu verzeichnen hat, da ist eine solche Schwierigkeit im Augenblicke behoben.

Es würde sich empfehlen, diesem einzigen Umstande, dem übrigens in der ganzen Welt hohe Beachtung und Interesse gezollt wird, das Hauptaugenmerk zu widmen. Wenn heute noch der Zigarrettenkonsum den Zigarrettenkonsum riesig übersteigt, so ist dies nur insofern richtig, als man die Zahl der angefertigten und eingeführten Zigarrensorten denen der Zigaretten gegenüberstellt. Fraglich ist es jedoch, ob dies auch dann der Fall wäre, wenn man eine Berechnung aufstellen würde, wieviel Zigarretten aus den sogenannten türkischen Rauchtobaken, ferner aus den Zigarrettentobaken, wie auch aus jenen Tobaken erzeugt werden, welche direkt von privater Seite bezogen werden. Wieviel Zigarretten von privater Seite speziell hier in Ungarn erzeugt werden, lässt sich auch nicht annähernd ermitteln. Wir schätzen die, für die Erzeugung von Zigarretten für privatem Gebrauche in Ungarn verwendeten Zigarrettenpapiere und Hülsen auf zumindest 600.000 Gulden, wobei keineswegs noch jene Hülsen dabei sind, die aus dem Auslande von Privaten bezogen werden. Diese Ziffer ist keine willkürliche, obgleich sie eine approximative ist. Sie ist das Ergebniss dessen, was Grosshändler, Agenten und Fabrikanten ungefähr speziell in Ungarn für den lokalen Gebrauche absetzen. Erwägt man was das heisst, dann dürfte schon heute die Stückzahl der Zigarren wesentlich zusammenschrumpfen und der Menge nach in gar keinem Verhältnisse stehen zu den Zigarretten.

Wir glauben also, dass in erster Reihe daran geschritten werden müsste, nicht nur für grossangelegte Fabriken Sorge zu tragen, sondern auch jede neue Erfindung von Maschinen, wo sie sichtbar wird, sofort mit dem wärmsten Interesse zu begleiten. Des Ferneren ist es die Frage des Papiers, die es werth wäre, wenn der Staat eventuell Preise ausschreiben würde, um es solcherart herbeizuführen, dass er in den Besitz eines tadellosen, geruchlosen und doch nicht leicht reissbaren Papiers gelange. Drittens wäre der Fabrikation von Zigarretten von Seite Privater ein gehöriger Hebel entgegenzustellen, da die Konsequenzen des heute bestehenden laxen und nachgiebigen Verfahrens in dieser Richtung sich bereits deutlich fühlbar machen. Wenn der Zigarrettenkonsum abnimmt oder stagnirt, so ist dies unstreitig eine Folge der, wie wir Eingangs erwähnt, sie verdrängende Zigarrette; wenn aber eine besondere Zunahme bei dem Zigarrettenkonsum in Entsprechung gleicher Höhe, wie der Ausfall bei den Zigarren es andeutet, nicht erzielt wird, dann sind es die Milliarden von Zigarretten, die theils in sträflich unbefugter Weise erzeugt und verkauft werden, theils von Privaten zum Gebrauche für eigene Zwecke angefertigt werden. Und es ist bei Weitem nicht übertrieben, wenn wir diesen Umstand als höchst gefahrvoll erwähnen; gefahrvoll für das

Tabakmonopol, welches eines Tages vor einem Konsumentenkreise stehen könnte, von denen jeder sich seine Zigarretten selber erzeugen wird. Man kann nicht wissen, was die Zukunft bringt, doch kann man aus gewissen Vorgängen ein Prognostikon gewinnen, das an Deutlichkeit nichts zu wünschen übrig lässt. Wir halten die Fabrikation von Zigarretten durch Private für sehr gefährlich und das aus dem Grunde, weil dieselbe in erschreckender Weise zunimmt. Wie dieser Fabrikation Einhalt geboten werden könnte, das natürlich kann hier nicht erörtert werden, obgleich wir Mittelchen dafür wissen, die radikal wirken würden. Die Frage ist gegenwärtig die, ob die Zunahme des Zigarrettenerzeugens durch Private in Wirklichkeit derart zunimmt, dass man aussergewöhnliche Mittel in Anwendung bringen müsste, dieselben mit allen erdenklichen Mitteln zu verhindern. Und darauf antworten wir entschieden mit Ja!

Die Zigarrette ist die Zigarre der Zukunft, das ist mehr als wahrscheinlich, das ist sicher. Und so wenig die k. u. Tabakregie es dulden dürfte, dass irgend Jemand, sei es für sich, oder sei es für Andere Zigarren erzeugt, so wenig darf sie es zugeben, dass der Private Zigarretten erzeugt. Die Zigarre der Zukunft, die Zigarrette, bedarf schon heute einer genauen Wachsamkeit, sowohl in Hinsicht ihrer Herstellung, wie in Hinsicht ihres Vertriebes.

Die Konkurrenz um die Spezialitäten-Traffik.

Zweiundzwanzig Offerte sind eingelaufen, in Folge der, von Seite des k. u. Finanzministeriums publizirten Konkurrenzausschreibung, wegen Übergabe des Spezialitäten-Traffik-Verschleisses in der Hauptstadt. Dieser ziemlich ansehnliche Konkurrenzkampf war voraussehen und uns überrascht dabei nicht einmal der Umstand, wonach mitunter Anbote gemacht wurden, die so bescheiden lauten, dass die Bescheidenheit bereits in Narrheit ausartet. Wie sollten auch derartige Erscheinungen überraschen angesichts dessen, dass sich hier Leute um ein Geschäft bewerben, von dem sie keinen Dunst haben, ein Geschäft, das sie weder nach seinen Einnahmen, noch nach seinen Ausgaben hin kennen. Es ist sonderbar, wie irrig die Anschauungen von dem Tabak- und Zigarrenverschleisse lauten. Würde es sich handeln um den Verkauf irgend welcher beliebigen Konsumartikels immer, gewiss würde kein Einziger der Unternehmer es unterlassen, sich mit erprobten Fachleuten zu besprechen, wie man die Sache anfassen müsse, um nicht Gefahr zu laufen, seine geopferte Zeit und sein Geld zu verlieren. Gewiss würde jeder Unternehmer sich eine genaue Berechnung, gestützt auf vorliegenden Daten und unter Beobachtung sämtlicher Vor- und Nachtheile von autoritativer Seite anfertigen lassen, um nicht zu riskiren, dass er Schiffbruch erleiden werde. Allein — hier, wo es sich einfach um den Verschleiss von Tabak und Zigarren handelt, hier vermeint Jedermann Fachkennner zu sein. Wer jemals im Leben eine Zigarre geraucht hat, hält sich für berechtigt um die Leitung eines ärarischen Geschäftes anzuschauen, das unseres bescheidenen Erachtens nach weit mehr Sach- und Fach-

kenntniss erheischt, als irgend eines der zahlreichen Geschäftsgattungen. Und aus dem Grunde sind auch diese geringen Angebote leicht begreiflich. Kommt es doch zumeist bei der Errichtung eines Geschäftes darauf an, in welcher Weise dasselbe geführt werden soll, um die Ausgaben entsprechend den Einnahmen festzustellen. Welchen Begriff von einer Geschäftsführung können also Leute haben, die einen so lächerlich geringen Provisionsatz begehren, dass man ihnen nachweisen könnte, sie gedenken ihr Geschäft in einer Weise zu führen, wie dies von der k. u. Tabakregie keineswegs gewünscht werden kann. Man vergesse nicht, es handelt sich hier um das sogenannte Auslagstück der k. u. Tabakregie. Die Spezialitäten-Niederlage der Hauptstadt soll gleichsam sein eine Ausstellung en Miniatur, wo der nach Pest kommende Fremde einen Begriff davon erhalten soll, was das ungarische Tabakmonopol eigentlich ist. Demgemäss hat die Spezialitäten-Niederlage nicht nur in Hinsicht ihrer äusserlichen Erscheinung und ihrer inneren Einrichtung an Eleganz alle anderen derartigen Geschäftslokale zu übertreffen, sondern es muss auch drinn eine Bedienung geübt werden, wie man sie in Weltstädten sucht und findet.

Diese niedrigen Angebote veranlassen uns zu der Annahme, dass die betreffenden Offerenten ganz demselben Grundsätze huldigen, wie die zahlreichen Petenten um gewöhnliche Trafikverschleisse, die, wenn man ihnen mittelst Ziffern nachweist, dass sie auf die Kosten nicht kommen können, eine ganze Reihe von Nebenartikeln anführen, deren Verkauf ihnen den gewünschten Nutzen sichern soll. Die möglichsten und unmöglichsten Dinge werden da herbeigeschafft, um das Geschäft lebensfähig zu machen und man scheut davor gar nicht zurück, selbst in elegant sein wollenden Verschleisslokale Zeitungen, Badekarten, Toilettegegenstände, Regenschirme und dgl. feil zu bieten. Es muss und soll aber das k. u. Finanzministerium es verhindern, dass dies auch in der Spezialitäten-Trafik der Fall sei. Die k. u. Tabakregie, der die Sache eigentlich angeht, sie hat in ihrem geschäftlichen und im Interesse ihres eigenen Renommés dafür zu sorgen, dass das Spezialitäten-Geschäft keine Jahrmarktstube, sondern ein elegantes, vornehmes Etablissement werde, wo die oberen Zehntausend, die auch heute das Geschäft frequentiren, all das finden, was sie suchen und nichts sehen, was sie nicht suchen. Die zahlreichen Fremden, welche unsere Hauptstadt aufsuchen, sollen einen Begriff davon bekommen, was die Tabakregie in Ungarn ist. Das ist der eigentliche Zweck, der zu verfolgen ist und keineswegs der, ob sich irgend ein Gevatter vom Lande damit begnügt, in seinem Geschäftsladen seine bescheidenen Mahlzeiten einzunehmen. Und darum möchten wir auch noch rechtzeitig daran erinnern haben, dass bei Vergebung dieses Spezialitäten-Geschäftes nur derjenige Bewerber berücksichtigt werde, der die Garantien

bietet, dass er in diesem Sinne das Geschäft zu führen Willens ist. Da das Spezialitäten-Geschäft überhaupt einzig und allein zu dem Zwecke errichtet wurde, um dem Publikum alles zu bieten, um jeder Geschmacksrichtung zu folgen, ohne Rücksichtnahme darauf, dass die Sorten, welche zum Verkaufe gelangen, einen wesentlichen Nutzen abwerfen, würde es einen Widerspruch bedeuten, wenn es hier in diesem Falle auf einige Tausend Gulden, welche hier erspart werden könnten, ankäme. Und darum verfolgen wir mit regem Interesse den Ausgang dieser Angelegenheit, hoffend, dass die kompetenteste Stelle, welche hierüber zu entscheiden hat, denselben Grundsätzen huldigt, wie wir sie hier, in durchaus offener, objektiver und unserer bescheidenen Meinung nach fachmännischer Weise ausgesprochen haben.

Vermischtes.

Die Automaten-Angelegenheit. Immer zahlreicher werden die Anfragen wegen des Zigarren-Automaten, der bei uns in Verbindung mit der Sonntagsruhe eingeführt werden soll. Wir ersehen aus diesen Anfragen, dass die meisten unserer geschätzten Leser vollständig im Unklaren darüber sind, um was es sich handelt. In Folgendem geben wir die hierauf bezüglichen Aufschlüsse.

Der Zigarren-Automat wird, wenn er eingeführt werden sollte, keineswegs von dem Trafikanten angekauft werden müssen. Der Trafikant wird ihn gegen Entrichtung einer kleinen Leihgebühr, leihweise erhalten. Der Zigarren-Automat wird nur dort aufgestellt werden, wo sich eine Trafik befindet und wird nur dann funktioniren, wenn es der Trafikant wünscht, also an Sonntag Nachmittagen oder aber auch nach Schliessung des Geschäftes in der Nacht. Der Zigarren-Automat wird kein falsches Geld annehmen, da er in sich einen Münzprüfer besitzt, der jedes andere Geld ausschleidet und nur auf österr.-ung. Geld reagirt. Der Zigarren-Automat wird ferner so viele Sorten enthalten können, als der Trafikant es wünscht. Demnach können ebenso 4-6-8-10 oder wieviel Sorten eben der Trafikant zu verkaufen gedenkt, dem Automaten zum Verkaufe übergeben werden. Schliesslich erwähnen wir noch, dass die Kosten des Automaten, beziehungsweise die Leihgebühr, welche der Trafikant zu bezahlen hätte, weit geringer ist, als der Lohn, den man wem immer für den Verschleiss der Zigarren an Sonntag Nachmittagen bezahlen müsste. Da der Automat überdies auch die ganze übrige Woche am

Platze steht, so ist dessen nützliche Verwendbarkeit an Abenden, selbstverständlich einleuchtend. Allen diesen Thatsachen voran steht natürlich das Interesse der Trafikanten, welches diese für die Sonntagsruhe bekunden und aus welchem Grunde wir den Automaten schon sehnlichst herbeiwünschen, zumal uns die vielfach geäusserten und uns brieflich zukommenden Klagen von Seite schöner Trafikantinnen, denen es noch immer versagt ist, der Sonntagsruhe zu pflegen, wahrlich aufrichtig rühren.

Die Offerte wegen Vergebung der Tabak- und Zigarren-Spezialitäten-Trafik in der Hauptstadt erliegen bereits in Finanzministerium, wo sie in der XIII. Abtheilung dem üblichen Verfahren unterzogen werden. Es wäre zu wünschen, dass diese Angelegenheit in einigen Tagen erledigt würde, nachdem am 1. Mai bekanntlich das Zinsquartal beginnt und die Frage wegen der Miethe eines entsprechenden Lokales oder eventuellen Auflassung des jetzt bestehenden Spezialitätengeschäftes in der Waitznergasse ohne Zweifel die Betreffenden in den ersten vierzehn Tagen des Monats schlüssig werden müssen. Da für derartige Lokale eine sechsmonatliche Kündigung lautet und die Miethe daher einige Tausend Gulden betragen kann, so erscheint die Erledigung der eingelaufenen Gesuche in den nächsten Tagen als ein Gebot der Pflicht, allen gegenüber, die ein Offert überreicht haben.

Briefkasten der Redaktion.

X. Y. Z. Budapest. Nachtragsofferte sind nicht zulässig und würde die Annahme solcher selbstverständlich das ganze Verfahren überflüssig machen. Ganz abgesehen hiervon könnten aber auch alle anderen Offerenten dagegen protestiren, nachdem die Konkursausschreibung dies ausdrücklich verbietet. Im Uebrigen entscheidet das Finanzministerium in der bezüglichen Angelegenheit nach eigenem Gutdünken und nicht im Verhältnisse zu dem billigsten Angebote. Das Mehr- oder Minderbieten besitzt also einen sehr problematischen Werth. Ihre zweite Frage betreffend, wer nach unserer Ansicht der Sieger in diesem, nur theilweise edlem Wettkampfe sein wird, beantworten wir dahin, dass uns leider die Gabe des Profetens nicht verliehen wurde. Wäre dies der Fall, dann seien Sie versichert, auch dann würden wir es Ihnen — nicht sagen, und zwar deshalb nicht, um Sie nicht frühzeitig zu kränken.

Herrn J. Sz. Budapest. Sie wundern sich darüber, dass in einer schwarzen Zigarre ein blondes Haar enthalten war? Wir würden uns wundern, wenn in einem schwarzen Haare eine blonde Zigarre gefunden worden wäre.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heitai.

➔ Nagy- és kistőzsdék figyelmébe! ➔

POJATZI FL. ÉS TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai **Deutsch-Landsbergben** (Graz mellett)

ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat, és pedig úgy **kénes-**, mint különösen **szalon-gyufájokat.**

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa,
Magyar honvédszobor-gyufa,
Krokodil-gyufa és
Magyar Imperial-gyufa

elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar államférfiak arczképeivel díszítvek.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szives rendeléseiket közvetlenül **Deutsch-Landsbergben** intézni. A legolcsóbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szívesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utca 8. szám alatt van raktárunk.**

Pojatzi Fl. és Társa

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai

DEUTSCH-LANDSBERGBEN Graz mellett.